

F 24
1887

თეატრი

საყოველ-კვირად სალიტერატუროდ და სამხატვრო გაზეთი

1887 წელსა

№ 4

თებერვლის 1.

გაზეთი ღირს: ერთის წლ. 5 მ., ნახ. წლ. 3 მ., ცალკე ნომ. 15 კ.
ხელის მოწერა მიიღება: თბილისში რედაქ. კანტორაში. ფოთში
ბესარ. კალანდაძესთან, ადრესი გარეშე მცხოვრებთათვის Тиф-
лисѣ, въ редакцію газеты ТЕАТРЪ. გაზეთი ისყიდება: თბი-
ლისში ჩარევიანის წიგნის მაღაზიაში; ხიდის ყურთან: აღიხანოვის პაპირო-
ვის მაღაზიაში. ქუთაისში: ჭილაძეთ წიგნის მაღაზიაში და ბათუმში პარიკ-
მანერ არსენასთან.

საგაზეთოდ დანიშნული წერილები (კორრესპონდენცია) გარვევით
უნდა იყოს დაწერილი. თუ საქიროება მოითხოვს წერილებს რედაქცია შეა-
სწორებს. რედაქცია არა კისრულობს წერილების უკან გაგზავნას და მათ
შესახებ მიწერ-მოწერას.
ყოველ წერილში უნდა იყოს მოხსენებული: სახელი, გვარი და სა-
ცხოვრებელი ადგილი დამწერისა.

ვისაც ხელის მოსაწერი ფული ჟერ არ წარმოუდგენია და
მომავალ შუბათამდე არ წარმოადგენს, იმას შემდეგი ნომერი არ
გაეგზავნება.

რედაქციის კანტორა კადიტანეს: ოქრომჭედლების ქუჩაზე
ზარისოვის სახლებში № 48.

ზოგი ერთი ზირნი დასაბუკდს და სხვა წერილებს თავის
ნაცნობების სახელზე ჭგზავნიან და მათ მოაქვსთ რედაქციაში,
ამის შემდეგ არც ერთი წერილი არ დაიბეჭდება, რომელიც შემ-
დეგი აღრესით არ იქნება გამოგზავნილი: Серебрян. ул. д. №
48, Барисова.

50

 ჩვენ შევიტყუეთ, რომ ამ დღეებში ჩვენი საუებრელი და ნიჭიერი ჰოეტი აკაკის ოცდასუთი წლის იუბილეის გამართვას აპირებენ. სასურველია რომ ამ ფრიად სასიამოვნო დღესასწაულობაში ვეღა ქართველმან მონაწილეობა მიიღოს. ამ დღეს ჩვენი დრამატიულ დასისაგან წარმოდგენილი იქნება იუბილიარის დრამა „თამარ ცბიერი.“

ჩვენი გაზეთის შემდეგ ნომერში იქნება სურათი და მოკლე ბიოგრაფია ჩვენი სასწავლოვანი ჰოეტის აკაკისა.

დაუმორჩაველ მამოგაას.

ვიდრე ადამსა და ევას
 გაახენდა თურმე ღმერთი, —
 მზე და მთვარე ჰგონობდნენ ლსენას
 და უუვარდათ ერთმან — ერთი.

სიუვარულობდნენ, ხარობდნენ,
 მარად ერთად მოგსაფრობდნენ;
 მთელს ქვეყანას უხვსა სხივებს
 არ აკლებდნენ, მოაფენდნენ.

მათი მკვავსი, სანატრელი
 არ ეოფილა კიდევ სხვაცა;
 ტბებოდა ეველა მნახველი,
 ქვევით მიწა, და ზევით ცა.

მაგრამ როდესაც მიწასედ,
 ბორბოტება უცებ გაჩნდა
 და ისილა ძაღლა ცაზედ,
 მთვარე და მზე რომ ერთად სჩნდა,

ცილის წამება, განკიცხვა
 დაუწყო მათ მეგობრობას;
 მოსცხო ჩირქი და ტალახი,
 მათს სიუვარულს და ერთობას.

მისმა ენამ მზე მთვარესა
დაამორა სამუდამოთ;
მიძით ერთის მეორესა
ნახვა აღარ აქეთ საამოთ.

მას აქეთ ცალ-ცალკე დადის
მზე და მთვარე თავის გზაზედ
და როდესაც ერთი ჩადის,
თავს აჩენს მეორე ცაზედ.

იშვიათად თუ მოსდება,
შესვდებიან ერთმან—ერსთა,
მზე აენტება, წითლდება,
მთვარე კრთება, ჰკარგავს ფერსა...

ჩვენც, ძვირფასო ცილი გვწამეს,
ბოროტ ენით დაგვაძმორეს;
მოგვაკლეს გულის სიამეს,
ვერ ვსედავთ ერთი მეორეს.

მაგრამ ჩემს გულში შენს სახეს
ვატარებ ბნელს სიცოცხლეში;
მოუკვდები, სელს არ ავიღებ,
ჩავიყოლებ სამარეში.

დ. ლუ—ძე.

ამოკლე ბიოგრაფიული ცნობანი.

გოლტერი.

გაგრძელება.*

ერთი უმთავრესი მიზეზი ვოლტერის გაკლენისა ყოველ გვარ საზოგადოების წოდებებსუდ, უთუთ ის იყო, რომ მის ნაწერებში ყველგან მოსხანდა უზომო სიყვარული კაცობრიობისადმი, — ამის უარ მყოფელნი ან სრულებით უმეცარნი უნდა იყვნენ ან განძრას თვალებს ისუჭამდნენ. გოლტერმა კაცის ნაკლულეკანებათა ბრძოლას შესწირა მთელი თავის სიცოცხლე. გოლტერის სიცილი — კიდეც და სსვკ უდიდესი სიყვარული იყო. ყოველს მის ნაწერებში მკითხველი შესვდება ასეთს პატიოსანს სიტუებს, როგორც: „მე მწამს ღმერთი და მიყვარს კაცობრიობა; აი ეს არის ხედი რწმუნება.“ —

რაცეი შეესება გოლტერის ფილოსოფიას რწმუნებასუდ: მისს მიმართულებას უფრო ატიესტური ხასიათი აქვს...

ამისა გარდა ვოლ-

ტერის ფილოსოფიას აქვს ერთი დაუფესებელი თვისება — სიცხაკლე, რომელსაც ხანდისხან უფრო მხიარულება ეტეობა, მას არ სკეროდა რომ ბოროტებას ბოლო არა ჰქონოდა და რადაც გაიმედოვნებული თავმოწონებით ჰკიცხავდა ყოველგვარს უხნეობას. „მართალია — ამბობს იგი — ბოროტება ბოროტებად რჩება, როგორც ავადმყოფობა ავადმყოფობად, მაგრამ ავადმყოფობასაც აქვს ბოლო. საკიროა მხოლოთ ჯეროვანი ექიმობა და წამლობა“ — და მერე უმატებს: „როგორც ყველგან ოქრო ერთ ფერის და თვისების არის ხოლმე ჩინეთში და ამერიკაშიაც, აგრეთვე გულის პრინციპები და მოძრაობანი ყველგან ერთი ნაირია, ერთი და იგივე თვისებისაა, კაცი ვერ შესცელის პატიოსანი და კეთილის გულის თქმას; ველური ხალხიც კი თავის დედ-მამას პატიესა სცემს, ჰკიცხავს ბოროტებას და სიცრუეს, მკვლელებს სჯის და სხვა... და მერე — „ქვეყანასუდ

ომის უარესი არაფერი არ არის, მაგრამ ყველა ხალხი სიმართლის დასაცველად ებრძვიან ერთი მეორეს...

ყველა ფილოსოფოსნი, ზორასტრიდან მოყოლებული ეხლანდელი ლორდ შვეტსბერამდე შეხედულობით და მიმართულებით ზნეობრივ სწავლაში და პრინციპებში ერთი და იგივე აზრისანი იყვნენო: სწორე შეხედულებას მაშინ ვიქონიებთ სიმართლეზე და უსამართლოებაზედ, როდესაც შევიგნებთ რომ ორჯერ ორი ოთხია. ეს ასეა და მაშასადამე ყველა კაცს ვალად სძევს რომ იმან ყოველივე თავისი ცდა მოიხმაროს კეთილის და ზნეობრივის საქმის მოსაქმედებლად“ —

ჩვენ წინადავე ვსთქვით, რომ ვოლტერს ინგლისმა დიდი სარგებლობა მოუტანა. მაშინდელი ინგლისური კონსტიტუცია ვოლტერს იდეალურ წესწეობილებად მიანდა. აი მისი სიტყვები: „ინგლისური კონსტიტუცია მართა ერთია მთელს ქვეყანაში, სადაც მეფეს უფლება აქვს კეთილი საქმე აწარმოვოს და იმავე დროს ბოროტების და ძალდატანების ჩადენას კი მოკლებულია. აქ ყველას შეუძლიან თავის სამშობლოს სარგებლობა მოუტანოს, აქ არ არსებობს ბატონ-ყმობა.“

და თქმა უნდა რომ ამის მნასკველს მაშინდელ საფრანგეთის და გერმანიის მართებლობა არ მოეწონებოდა. ვოლტერი შეუდგა თავისი ერის პოლიტიკური ბედ-იბდლის გაუმჯობესებას, რამდენადაც კი ეს შრომა მისთვის შესაძლებელი იყო. მართალია ვოლტერს თავისი პოლიტიკური აზრები ერთ წიგნში არ მოუქცევია, მაგრამ ყველა მის წერილს წერილებში და ლექსებშიაც ნათლად მოხანს მისი სურვილი და იდეალი.

ვოლტერის დრამატიული თხზულებანი საკსენი არიან თავისუფლობის ქებით და პოლიტიკური რეჟიმის დევნით. ვოლტერი თუშვა თავის თანამედროვეთ, მონტესკიეს და რუსსოს პოლიტიკურ შესუდულობაში, უფრო წერილმანებში, არ ეთანხმებოდა, მაგრამ მათ ერთი მიზანი და წადილი ჰქონდათ...

ვოლტერი თსულობს, რომ ყველაფერი სინიღის და სიმართლეს ემორჩილებოდა; თსოულობს...

სწავლის გამოყობესობას, სიტუების და მწერლობის თავისუფალ მოქმედებას და შეურყეველ სიმართლეს.

გოლტერი როგორც პოეტი ცამდინ აქუავთ ზოგ-ერთს მისს თავისის მცემლებს, მაგრამ სიმართლე თხოულაბს ესთქვათ რომ, გოლტერი თითქმის თომქეტის წლისა არც კი იყო, როდესაც დაიწყო ლექსების წერა, მაგრამ საზოგადოთ მისი ლექსები იმდენს არაფერს არ წარმოადგენენ რამდენსაც ლაშარაბობენ მასზე. საზოგადოდ ფრანგუსული ლექსები რაღაც უცნაურ ლექსთ წეობას ემორჩილებიან მათ მომქეტებულად რითმის სიმდიდრე აკლია; აკლია აგრეთვე ის ჭარმონია, რომელსაც ჩვენ შევხვდებით სსკა ხალსის და ეროვნების პოეზიაში. გოლტერის ლექსები არ ივენენ სამდვილად პოეტურის ტეცხლით გამთბარნი. გოლტერი უფრო ჭკვიანი პოეტი იყო, ვიდრე პოეტი—ფანტაზიორი; მაგრამ სულ სსკა არის გოლტერის სატირები. აქ სრულიად იშლება მისი ნიჭი, მისი გენიოსობა, ჭკვა, სიმასვილე; სტილი და შხაძი ერთ მუორეს ეჭობრებიან სიმდიდრეში და სიუხვეში. სატირიკოსებში გოლტერს ბადალი არც ჭეულია, არც ჭკვანდა და კვონებთ არც ეუოლება.

ვალიყო—ია.

ყ რ ი ე ლ ა გ ე ს ტ ა

(გაგრძელება).

გ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ე ს ა მ ე .

მ ა ნ ა ს მ , დ ე - ს ი ლ ვ ა .

გმადლობ მოსკლისთვის. შენ გსურს მშვიდობა
ამ ჩემს სახლშია შემოიტანო...

ერთს ამას კი გთხოვ, ნუ დაიჩივლებს
ნურც არაფერსა ნუ დამეუკვდრებს
ნურც ნუგეშსა მცემს...

სილვა.

გასაოცარი

გაწი ხარ შენა! შენზედ ძალიან
 არაუინ დარდსა არ ერიდება
 და შენ კი იგი არც ერთსა წამსა
 არა გშორდება!..

მანასე.

სამს მოათათბირეს

ელაშარაკე?

სილვა.

სინაღალიდამ

ესღა მოუდივარ.

მანასე.

უარ-ყოფისთვის

უკელა მზად არის? მსურს მალე მოვრჩე
 უოკელისფერს, რომ უგუნურება
 არ გაძლიერდეს...

სილვა.

უგუნურებას

შენ მას ეძახი, რაც შე მჩანს საქმედ
 სარწმუნოების.

მანასე.

ქო, დიღ, დიღ,

იგი მტრობაცა, რომელიც ესღა
 მზაკვარებითა შე მახეს მიგებს
 და იგი შურის გებაც, რომელიც
 უღმობღად მდეუნის — შენის აზრითა
 სარწმუნოების საქმეა, რაღა?
 მოხაი და მის მომხრეები
 შე ესღა თავსა აღარ მიკრავუნ

და ბირჟასედაც იმას ცდილობენ
როგორ მკნონ და როგორ დამღუბონ.
იმით სუუველამ კარგად იციან,
რომ რაკი ვაჭარს ყოველის მსრინდამ
გზას შეუკრამენ,—დაიღუბება...

სილვა.

მოთმინება და იმედი გჭონდეს!

მანასე.

რის მოთმინება და რის იმედი,
როდესაც ერთად ერთი წამი შე
საცხორებელიდამ სრულიად დამცრის...
თუ იახნაის უნდა დამღუბოს...

სილვა.

მანასე!

მანასე.

კმარა!... მსოფლად ამას ეთხოვ,

რომ საქმე დროით დააბოლოვო.
გესმის თუ არა? დროითა მუთქი!
აკოსტას შენ თვით ელაპარაკე;
ახსენს, იგი როგორ მოიჭრეს,
რომ ეს ოთხფეხნი რაბინებისა
უფრო მეტად არ აგვიუაყანდნენ...
ურიელიცა... ესლავ აქ მოვა.
ყოველის ფერი უთხარ... შე წაკვალ...
მაგრამ, დე-სილვა, ნუ დამიძლავ—
ჩვენს მეტი ხომ აქ არავინ არის—
შენ თვითონაც ხომ ეს რაბინობა
აგრე რიგათა თვალში არ გიზის...
და მართლაც, განა შესაძლო არის
ვიყოთ ხამდვილნი მართლ-მორწმუნენი?
შეიძლება, რომ კაცმა ძველ-ძული,
შეცნიერების დასმარებითა,

თავის თავს თვითონ აუხუხუღლას
 და გვალად ისევ იქვე მივიდეს,
 სიღამაც წინად გამოვიდა ის!
 როდესაც ბავშვებს ვასწავლით სწამდეთ,
 რომ ორჯერ-ორი სუთი არისო,—
 მე ამასია არ ვსედავ სიბრძნეს;
 მაგრამ წადი და შეეწეე შენა
 ფილოსოფიურს მეცნიერებას,
 რომელიც სარწმუნოებაშია
 უარს არ ჰყოფს საიდუმლოებას
 დროა წავიდე, მე კანტორაში
 ბეკრი რამა მაქვს საანგარიშო (გადის).

გამოსვლა ამოთხე.

ურიელ და სილვა.

ურიელ (კარებში შედგება).

დე-სილვა, მე ვარ! დაწვევლილს კაცსა
 განა ნება აქვს მიუხლოვდეს
 წმინდა სულების დამცველს?

სილვა.

ურიელ,

უწმინდესი საქმე კაცისა—
 მოვალეობა სინიდიისისა,
 სამწუხაროდა, არის ის, რასაც
 იგი არ ებრძვის იშვიათადა
 და რასაც იგი იშვიათადა
 იქმს თავის ნებით. მე კი, აკოსტა
 დაგსაჯე შენა ჩემს უნებურად.

ურიელ.

ღიალ, მეც ვიცი. შენ ერთად-ერთი
 გისა დამიტოვე გამოსასვლელად

და იმა გზისა არჩევა, სიღვა,
მე არ შემეძლო...

სილვა.

გულს უხარბან,

რომ შენ გულისა კვლად ეკუთვნი
ისრაილის ძეთ, თუმც შენს საბუთებს
მე ვრაცხავ საგნის შეუფერებლად,
როგორათაც ვთელი იუდათის ტრფობას
ეშმაკისაგან მოვლინებულად.
მაგრამ ასე თუ ისე არი, —
მე მაინც უნდა მოგესალამო,
ვით მომავლსა ჩემსა ნათესავს,
და სელს მით უფრო სიამოვნებით
გართმევ, რომ რაგი ასე გათავდა
საქმე, ამსტერდამს კვლავ ეყოლებს
მალაღა ჭკუის კანი.

ურიმლ.

მერე სად

გზოვო მე ეტა? მართალი არის,
აწ სიუვარული ანგელოსისა
მომეკვლინა მე—მაგრამ მითხარი,
ნება მაჭკეს იგი მივითვისო მე,
რის მითვისებაც ვხონის ძალით
არ შეიძლება...

სილვა.

საქმედ ეგ არის,

რომ შეიძლება, მეგობარო. დღეს
სამი გაცისა თათბირს დავესწარ.
მათ გადასწეუიტეს შენ სასარგებლოდ:
ვანდერსტრატენის სიმესა ჩვენს
ძიელ მეგრად არ მოვექცევითო,
შესანსებლად როცა მოვაო.

წადი უშიშრად აკრძალულს ადგილს.
 სინალოდის კარს სამჯერ დაჭკარი;
 იქ მოგინდება მცირე ხანს მოცდა,
 ამ დროს თუ ხალხი შემოგესვიოს,
 შენ ეს, ურიელ, ნუ შეგაშფოთებს...
 რა გუერთ? სსკაფურივ არ შეიძლება...
 მერე გამოვა მოსამსახურე
 და უფროს რაბინ ბენ-აკიბასთან
 წაგიყვანს სჯულში გამოსაცდელად.
 ასე ინებეს მოთათბირეთა.

ურიელ.

გულმოდგინებით გიგდებ მე ყურსა —
 და, სწორედ გითხრა, ძალიან მიკვირს.
 მე მომიყვანეს აქ მხოლოდ მისთვის,
 რომ შენ, დე-სილვა, მოგესალამო;
 შენ კი აქ რაზედ მესაუბრები?

სილვა.

შენს უარ-ყოფაზედა.

ურიელ.

რაზედა?

სილვა.

შენ მართალია ძალიან გიკვირს,
 მაგრამ იმასაც ნუ დაივიწყებ,
 რომ მხოლოდ ერთის უარის-ყოფით
 აიღვენ წვევლას!...

ურიელ.

უარის-ყოფით?

ეგ სატყუა ისე შენოთირება,
 რომ თვით ბატონიც ძლივსა ჰბედავენ
 მაგის წარმოთქმას... სილვა, ვინ გითხრა,

რომ მე იმედი მაქვს განვიწმინდო
წვეკლისაგანა?

სილვა.

ახ, ახ, ურიელ!

ახა დაფიქრდი, რას ამბობ მაგას!
ნუ თუ ის გინდა, რომ შენი როტკა
გულისა ნებად გადააქციო?
შენ იმაზედ ხომ დამეთანხმები,
რომ ვინც განდგომილს მიათხოვებს ჭალს,
ორივე ერთია—ვითომ ის უთქვამს—
„მე აღარა ვარ ებრაელი!“
ამასთან ხალხი აგიტებს რასმე,
თუ რომ მაგ ახრით შენ აქ დარჩები:
ქრისტიანებიც ჩვენ გაგვიწევენ
შეგარველობასა.

ურიელ.

ღიად, მეც ვიცი,

და ამისთვისაც ესლავე ვეფიქრობ,
სადა და როგორ მოვიპოვო მე
მცირე რამ საქმე, რომ მით შემეძლოს
ბედ-კრულს ჩემი თავის დარჩენა...
დუ-სილვა მაინც დამიგდე უური:
თუ ერთხელაც არის როდისმე
სთვლიდი შენს თავსა მეცნეურად,
თუ ერთხელც არის შენი გონება
ციურის მადლით გაბრწყინებულა,—
ვით მეუბნები: „უარი-ქეაო!“
აგრე გულგრილად?

სილვა.

შენანიება

გმირსაც ამშვენებს.

ერის შვილი იყო. ამას თეიმურაზ ბატონიშვილი მტკიცედ ადგია და უეჭვოთ ამტკიცებს. ამ ცნობის თანახმან ივე არიან ყველა ძველი მწერლები და ესენი თითქმის ერთი მგორეს მისდევნენ ჰაზრისა და ცნობის შეუცვლელად. ჰოვლის ამა განს ის ჰაზრი აქვს გატარებული, რომ შოთა რუსთავეც რუსთავეის მთაერის შვილი იყო. ამ ცნობების მეოხებ და ჩვენებით ჩვენ შეუდევით თვით ამის გარკვევას და შე სწავლას, თუ თამარ მეფის დროს დაბა რუსთავეის მთაერა, რომელ გვარის პირნი იწოდებიან, მაგრამ ჩვენ ეს ვერ „მართლის ცხოვრება“-ში ვპოვეთ და ვერც მახუშტის გეოგრაფიაში.

„მართლის ცხოვრებაში“ და მახუშტის გეოგრაფიაში ძალიან ბევრი პირთ სახელები და გვარებია მოხსენებული, რომელნიც სამცხის მცხოვრებათა და გამგეთ იწოდებიან ყველგან, მაგრამ ის კი არ არის ჩვენებული თუ, რუსთავეის მთაერათ ვინ იყო. შექველი საგანი კია, რომ დღეს თუ არ ხვალ მაინც აღმოჩნდება ერთი ამისთანა წიგნი, მუჯარი, ან რაიმე, სადაც მოხსენებული იქნება სამცხის გამგე გვარი და სახელები და მაშინ უეჭვოდ და შეუცვლელად მტკიცდება რუსთაველის გვარი და ვინაობა. აღმოჩენაზე ჩვენ ეჭვი არა გვაქვს, რადგანაც ჩვენ ხშირად შეგვიტეხ ბოლმე, რომ ძველად ერთი წიგნი არსებობდა რომე შიაც აღწერილი იყო სამცხის მცხოვრებთ ქართვე თაველთა, მოხელეთა და მთაერათ ამბებო. მანამ ამის შეხებ რამე ცნობები აღმოჩნდებიან, მანამდის ჩვენ მოვიყუ იმას, რისაც შეძლება გვექნება. საქართველოს ისტორიულ „მართლის ცხოვრება“-ში და სხვა ისტორიულ წიგნებში კეშმარიტებით მოგვითხრობენ, რომ თამარ მეფემ ხაცაძე რომ გაიმარჯვა, იმ დროს გამარჯვების სახსოვრად „სათა სათასა დამწყები“ სთქვაო. მინა სთქვა ეს „მართლის ცხოვრება“-ში იქვე არ უჩვენებს. ამის სხვა ძველი და ახალი მეისტორიენიც აღიარებენ და სხვათა შორის ბროსე და მოსელიანიც მოგვითხრობენ, რომ ხახუ-

ლის მღვთის მშობელზე, წარწერილი მანიაკი შათა რუსთველ-
მა დასწერაო. ეს მანიაკი დაბეჭდილია 1863 წ. გამოცემულ
„მეფხვის ტყაოსნის“ ბოლოში. ამ დაბეჭდილის თავზედაც
აწერია, რომ „მანიაკი თქმული“ „შათა რუსთველისგანაო“.
ეს მანიაკი „ქართლის სხოვრების“ პირველ ტომშიაც არის
ჩართული; რომლის თავზედ შემდეგი წარწერაა:

„ხოლო დროშა იგი ხალიფასი, რომელი მიიღო შალ-
ვა ახალციხელმან წარგზავნა ესე მოწასტერსა დიდსა წინაშე
ხახულისა ლეთის მშობლისა, მგზავსად მამა-პაპისა მათისა.
მითარცა მაშინ დიდსა ლეთის წარგზავნა მოძვრ ცელი
ქედისაგან დორებზედ და ყიას ძეს დიდ გვართა მანიაკი
ოქროს შემკული თელებითა ძვირუასითა. მიზნად ძღვნისა
შეწირვისა დამედრებლობისა, მანაც ესე ვითარად ესე იამ-
ბიკო ოც-და-ხუთ ლექსად აღწერა, „მახუშტის ისტორიაში ეს
მოხსენება „ცოტა განსხვავებით არის მოხსენებული და ამი-
ტომ მოგეყავს აქვე: „ხოლო წარგზავნა დროშა ათაბაგისა
ხახულისა ლეთის-მშობლის წინაშე, ვითარცა პაპამან მისმან
მანიაკი ყიას ძისა (ქართ.-სხოვრება.) დორებებისა და ყიას-
ძისა (გვ. 319). ესე იამბიკოანი ხუთ მუხლედნი ოც-და-ხუთ
ლექსად წარწერაო.“

ამ ადგილიდან არა სჩანს ნათლად ის თუ ვინ დასწერა
ეს მანიაკი—ჟიას ძემ, თუ ჟიას ძეს სხვამ დაუწერა და მხო-
ლოდ ჟიას ძემ წარგზავნა მგზავსად ქართველთა ძველთა მამა-
პაპათა. ამ ცნობების მეოხებით მე კი ჟიას ძე თამარ-
მეფის მანიაკის დამწერად მიმაჩნდა, და თუ ამაში შემცდარი
არა ვარ და ზემოთ მოყვანილი ადვილებიც სარწმუნოთ გახ-
დებიან სხვათათვის, მაშინ, მაშა სადამე უეჭვოდ უნდა მივი-
ნოთ ის ჰაზრი, რომ ჟიას ძე რუსთველის გვარი უნდა იყოს.
მაგრამ დავანებებ ამას მე თავს და უფრო სხვათა საყურადღე-
ვად ვაგებდო, რომ მათ განარჩიონ „ქართლის სხოვრების“
ადგილები და განსაზღვრონ, თუ ვინ არის ჟიას ძე და
აუ მას რათ იხსენებენ ისე გამოუკვლევლად შათა რუსთვე-
ლის მანიაკის დამწერის ხსენებითა.

იმედია, ეს მიმართვა უყურადღებოთ არ დარჩება და ქართული ისტორიული სკოლის წარმომადგენი მალე და ცხადად განარჩევს, განსაზღვრავს და აღმოაჩენს იმას, თუ “ქართლის-სხოვრებაში“ მოხსენებული შიას ძე ხომ არ არის შოთა რუსთაველი. მე მაინც ამ მოსაზრებას მტკიცე და შეურყეველს ხასიათს არ ვაძლევ და გადავდივარ მეორე, მაგრამ უფრო საყურადღებო მხარესა დი მასალაზე, რომელიც მოხსენებულია „ქართლის სხოვრების“ პირველ ტომის 273 გვერდზედ. თამარ მეფის მამის ზიორგის მეფობაში სხვათა შორის მოხსენებულია შოთა პრთაეაჩოს ძე, მაგალითად აი როგორ;

„მაშინ შეიყარა ლაშქარი (ე. ი. ზიორგის მეფობას) ქალაქით თბილისით და მიმართა, და სომხეთისა მთასა შინა მყოფსა დაეკვეთნა ძლიერათ იოტნა და განაქცივნა ღიმიტრი და მიმდგომნი მისნი: და შეიხვეწნეს ქალაქსა და ციხესა შინა ლორისასა და მოუხვნა ყოველნი სიმაგრენი და ციხენი, რაოდენნი მას მძლავრებით დაეპყრნეს: მაშინ წარმოუვიდეს ღიმიტრის სარგის მხარგრძელს, შეილითა და ძმის წულისა მისითა, ძმა და საყვარელი ორბელთა: ესე შეიტკბო და შეიყვარა მეფემან და მისცა მისანდობლობა მზგავსად გვარიშვილობისა მისისა და მომამბრძოველმან ტაშირის და ლორისა ვიდრე კართამდე, დაიბანაკა აგორთა: მაშინ ღიმიტრიმ მყოფმან ციხესა შინა ლორისასა, წარგზავნა ლაშქარნი, რომელნიცა დარჩომოდეს ერთგულებასა შინა მისსა და სხვანი თემისა მესხნი, თორელნი, ქართველნი, სომხითარნი და თვით გამზრდელი მისი მეჯინიბეთ - უხუცესი კიაბერი და მივიდეს ქვეყანასა ჰერეთისისა და მუნით მოიხმეს ჰერეთის მრისთავი და ყოველ ჰერნი, სრულითა ლეკითა და შეიქმნეს ომნი ფიცხელნი და მკეთერ-კვეთებანი, რამეთუ იყვნესცა ორ კერძოვე გამოცდილნი და ლომნი ქაბუკნი: ამასა შინა სძლო მსჯავრმან სიმაართლისამან, და გააქცივნეს ჰერნი დიდებულნი, აზნაურნი და ლეკნი: ხოლო შეიპყრეს ზრიგოლი

ასათის-ძე, ფიცხელი და კარგ მეომარი, თვით ხელ-დაკოდ-
ლებით და გამოკვლითა ცხენისათა. (შეიპყრეს იონე მარ-
დანისძე, რომელი ითქმოდა პირველთაგან ორ-გულად და
მთლად მთხრობლისა, და მასთანა შოთაცა, ძე ართა-
ვაჩის-ძისა. ესენი, ვითარცა შინათ გამცემელნი, განზრახ გან-
გებითა, ხელთ-იპყრეს, წარმოვიდნეს, და მოვიდეს წინაშე
მეფისა ღეთივ-დაცულისა. ხოლო განიხარნეს სინარულითა
დიდითა ფრიად ვინათგან ჰხედვიდა ღმერთსა თანაშემწედ
თვისად ხელს ამპყრობელად და მარად დღე მარჯვეობისა
მომცემსა მრავალს მადლსა აღუარებდა.“

მე ერთის მხრით ვფიქრობ იმაზე, რომ ამ შემთხვევაში
მოხსენებული შოთა ართოვაჩის ძე—შოთა რუსთველი უნდა
იყოს. ეს მოხსენება უფრო საფუძვლიანად მიმაჩნია, ვი-
დრე პირველი, შიას ძის შესახებ. ართოვაჩის ძის რუსთავე-
ლობას ჩვენ ის უფრო გვაფიქრებინებს, რადგანაც ამ მოხსე-
ნების შემდეგ შამარ-ღედოფალი ერთობ მალე გამეფდა და
აღვიდა ტახტზედ. ასე სულ იქნება ხუთი წელიწადი იყოს
გასული, მეტი არ იქნება. ეს მოხსენება მე ჩემს პირველს
ბროშურაშიაც უნდა შემეტანა და მელაპარაკნა იმაზე, მაგ-
რამ ამის უყურადღებობა ზორგი — ჯანიძის ისტორიამ
მიყო.

ზორგი — ჯანიძის ისტორიის თანხმადვე განმარტავს
ჩუბინოვი, რომ შოთა-რუსთაველი რუსუდან ღედოფლის მე-
ფობაში იერუსალიმიდგან დაბრუნდა საქართველოში; ზორ-
გიჯანიძის ისტორიის თანხმადვე უმატებს, რომ რუსუდან
ღედოფალმა რუსთაველი თათარ-ხანთადმი ელჩად წარგზავნაო.
ამ მოხსენებასთან ზორგიჯანიძის ცნობებში ბევრი სხვა ის-
ტორიული ცნობებია მოხსენებული, რომელნიც უეჭვოდ ამ-
ტკიცებენ რუსთველის შესახებ იმას, რომ იგი შამარ-მეფის
შემდეგ რუსუდან-ღედოფლის მეფობასაც უნდა მოსწრებო-
დაო. როცა ჩვენ ამ ცნობებს ეკითხულობდით და ვარჩევდით,
მაშინ შოთა ართოვაჩის ძეც გვექონდა სახეში და მასზეც

ტყაოსნის“ 143 ტაების ორი სტრიქონი მოუყვანია, სადაც გამრეკელიც არის მოხსენებელიო, მაგრამ ჰაზრის დაბუნდვის გამო სიტყვას ერთი ასო აქვს შეცვლილიო, და იმიტომ აღნიშნული გვარი თვის ჰაზრს ჰკარგავსო, მაგალითად უნდა იყოს გამრეკელიო და არის „გამდრეკელიო.“ აი როგორ არის მოხსენებული:

7 4

ხალხური ლექსები.

უი, შენ-კი გენაცვალე,
რომ გიდიდინებს უელია,
გაკიმრეულდეს მოკეთე,
დაგიმონაფდეს მტერია.

ესლა იქიდან გიანულ,
გადმოვიარე რაჭაო;
თქვენსა რომ ღვინო დავლიე,
უელზე დამადგა ჭაჭაო.

ბიძია ვადაძეკიდა, ნიშნობა რათა ჰქენია:
თუშის ქალზე დაუნიშნე, დაბალია და სქელია.
მოსაყვანათ რომ წაველი, ცხენს მომიწვევითა წელია,
ავდექ ურემი შეუბი, ფერსო გატეხა სქელია.
ზურგზე რო წამოვიკიდე, იმან მამწვევითა წელია,
მაძინდელს ავადმოფობას დღესაც ვერ აუდექია.

მელვინევ, მოდი მშვენებით—
 ახალი წელიწადია;
 საესე დაასნი სტაქები—
 დღეს კაი ლხინი მწადია.

ქალო ადი ძალლა სესედ,
 კადმოუარე ბროწეული;
 ერთი აქეთ კადმოძიგდე,
 შენი ხელით მოწეული.

მეჯურხეო, შემკობილო,
 წინ მინდორო, უკან ტეეო,
 გოგოების სათამაშო,
 ბიჭებისა სამოთხეო.

ქართული თეატრი

ათსშაბათს 28 იან. არტისტი ქალი საფარ. აბაშიძე. საბენეფი-
 სოთ ქართული დრამატიული დასისაგან წარმოდგენილი იყო ჩვენს
 სახელოვანი პოეტის აკაკის ისტორიული ოთხ—მოქმედებანი
 დრამატიული პოემა „თამარ ცხიფრი“. ამ წარმოდგენამ ერთსულ
 კიდევ დაგვიმტყინა, რომ ჩვენ სტენას ჭყავს ნიჭიერი არტისტები;

ერთსელ კიდე დაგვიტყვივა, რომ თუ ჩვენ დასს რიგანი და საქმის მტოდნე რეუისორი ეყოლება—მაღე ჰლმადღება და მიადწევს თავის დანიშნულებას.

ჩვენდა მოულოდნელად ბბ. არტისტებს ასე კარგათ შეეგნათ და მოეშხადებინად რალება, რომ არ შეიძლება ეს დღე, ეს წარმოდგენა უოკლეთვის დიდის სიაშოვნებით არ მოვიგონოთ..

ჩვენ ვერ წარმოვიდგენდით, რომ ჩვენი დასი შეიძლება გალექსილია ზიკსის ასე კარგათ წარმოდგენას...

ვისაც კი თეატრის საქმე სასარგებლო საქმეთ შიანია და მისა წინ მსულელობა—ახარების ბეჭდს ინახებს თუ ამ წარმოდგენას არ დაესწრო.

დაავატიული ხელოვნება.

გრიმი, ტანთ-საცმელი და სამკაულობა.

როგორც გრიმს, აგრეთვე ტანთ-საცმელს, იარაღს და სამკაულობას პირველი ადგილი უჭირავს ტიპის გარეგნულ გამოსახულობაში. აქაც, როგორც გრიმიროვეკაში უფრო მეტად საჭიროა გაცნობა იმ დროისა და ეპოქისა, რომელსაც ეკუთვნის პიესის მოქმედება, მეტადრე თუ ზიესა ისტორიული და კლასიკური. როდესაც აქტორმა კარგად იცის ისტორია და კულტურა იმ დროისა, რა დროსაც ეკუთვნიან პიესების მომქმედნი პირნი, მაშინ მას არ გაუძნელდება ტანთ-საცმელის, იარაღის და სამკაულის ხმარება, რომლის არჩევას დიდი სიფრთხილე მართებს. საზოგადოთ ისტორიული ტანთ-საცმელის არჩევა მოქმედი პირისათვის ძრიელ ძნელია და არამც თუ აქტორს, არამედ თვითონ აქტორს—ისტორიკოსსაც კი უჭირდება გადაჭრა. აქმა რა დროს რა ნაირი ტა-

ინსამოსი და სამკაულობა ჰქონდათ. ეს საგანი უფრო სპეციალისტების საქმეა.

ტანთ-საცმელი კი ახალი დროისა უფრო ადვილი ასარჩევია, მაგრამ აქაც მართებს აქტორს დაკვირვება, რადგან ყოველ ხუთი წლის შემდეგ, რაღაც „მოდა“ რომ იციან— დაუღალავად იცვლებოდა. მანსაკუთრებით საქმეს აძნელებს ქალების კაბები და სამკაულები—მაგრამ ჯერ ერთი მაგალითი არ ყოფილა, რომ აქტორისა ცუდი ან „უმოდო“ ტანთ-საცმელით გამოსულიყო სცენაზედ—აქტორისები თითქმის ნამეტნავათ ცდილობენ ტანისამოსზედ.—იმათ ეს უნდა დაიხსომონ, რომ გემო გახსნილი, ესტეტიური გრძნობის მცოდნე მაყურებელი არას ოდეს არ დარჩება კმაყოფილი თუ არტისტკა მართა თავის ტანის სიმშვენიერებზედ ჰუიქრობს და არა ტიპის მართალ გამოსახულობაზედ გარეგნული სამკაულობის მხრით.

ხან-და-ხან როლი თხოულობს, რომ მოთამაშე გამოვიდეს სცენაზედ დაგლეჯილი ტანთსამოსით და ზოგს აქტორს დიდ საქმედ მიაჩნია თუ გამოვა სცენაზე, მართლა დაგლეჯილ დაფლეთილი ტანთსაცმელით. ეს ღიღი შეცდომაა.

სასცენო ხელოვნებას მეტად ეჯაერება, ყოველისფერი ძველი და ჭუჭყიანი. სცენა არასოდეს არ იყო და არც იქნება ნაბდელი ჩვენი საყოველღეო ცხოვრება და სიკაცხლე—უკეთ რომ ესთქვათ: სცენას მიზნათ აქვს გვაჩვენოს გამოხატვით, წარმოდგენით და მიმსგავსებით კაცობრიობის ცხოვრების აღმა-დაღმა ტრიალი და ამიტომაც ვგონებთ, რომ ხსენებული აქტორების უადგილო და უხეირო რეალური, გულმოდგინება ბუნებრივ გარეგნობაზედ, საქმეს თუ სრულიად არ გააფუჭებს, თავის დღეში წინ არ წასწევს.

წაღებიდან მოყოლებული ქუდამდინ აქტორს ყოველისფერი შესაფერა, მოწყობილი და სუფთა უნდა ჰქონდეს.

თუ საჭიროა როლისათვის რომ აქტორს ჭუჭყიანი პერანგი ეცვას სრულებით საკმარისია, რომ პერანგი გახამებუ-

ლი არ იყევს. მსტკვათ როლი თხოულობს დახეულ შარვალს—ეს იმას არ ნიშნავს, რომ უთუოდ დახეული უნდა ჩააცვას, მუხლები უჩანდეს—ეს შეცდომაა, ურცხოზაა. სრულიად კმირა თუ ახალს შარვალს დაეკერება ზევით რამე ნაჭერო, რომელიც დაემსგავსება დახეულს და სინამდვილესაც არ მოშორდება. თუ ყასაბის, ბაზაზის ანუ მიკიტნის ახალუხია საჭირო სცენაზედ, აქედან ის არ გამოდის, რომ აქტორი უთუოდ გაქონილი და დღით აყროლებული ახალუხით გამოვიდეს.

მრთის სიტყვით, ნურაფის ნუ ჰგონია რომ სცენაზედ ჩვენი ნამდვილი ცხოვრების გადატანა შეიძლებოდეს, სცენა არის მხოლოდ ცხოვრების სარკე და არა თვით ცხოვრება.

მიღრე აქტორი სცენაზედ გამოვიდოდეს ფარდის ახდამდინ უნდა ყველაფერი გაისინჯოს: მაგრათ აქეს იარალი, პარიკი და სხვა ეკსესუარები თუ არა;—ხშირად ყოფილა ესეთი მაგაგლითები როდესაც აქტორს სცენაზედ შარვალი ჩაჰვარდნია.

შველაფერი ზომიერად უნდა იყევს, კონტათ იჯდეს ტანზედ. მრთი შენიშვნა აქტორისებს. მსენი ძალიან ხშირად იცმენ მოკლე კაბას და ამ რიგათ ფეხები კანჭებამდინ მაყურებლისათვის ნათლათ მოჩანს, ეს ცუდი ჩვეულებაა. რა თქმა უნდა ტეატრში ყოველთვის მოიპოვებთან ისეთნი, რომელნიც მაგისტანა შემთხვევას ზეციდან მანანასავით ელიან, მაგრამ სიმართლე ჩვენკენ არის.—

შერჩატკები, ყელსახვევი და სხვა მაგისტანა რამ ყოველთვის წმინდა უნდა იყევს. ღიდი ყურადღება მიექცევა აგრეთვე პერანგებს. შემცდარია ის აქტორი, რომელიც ფიქრობს რომ ღამეა და ჩემი პერანგის სისუფთავეს ხალხი ვერ დაინახავსო;—ეს ტყუილი იმედია—მაყურებელს არაფერი არ გამოეპარება. ათასი კაცი ერთს კაცს როცა მიჩერდება, მაშინ ტყუილი იმედია კონდრაბანდით გატანა თავის ნაკლულევანებისა. წარმოდგენის დროს პერანგი ყოველთვის შეიძლება გამოიცვალოს:

იარაღებს ფარდის ახდამდე გასინჯვა უნდა, თორემ ბევრ-
ჯერ აქტიორი ძალზედ ეწევა ხანჯალს, მაგრამ მისდა-სამწუხა-
როდ ხანჯალი გაქედილია, არ ამოდის ქარქაშიდამ და
ამაზე ხალხს სიცილი მოსდის.

ამით დაეზობლოვებთ ამ წერილს. ზრიმი, ტანთ-საცმელი
და სამკაულობა აქტორს ყოველთვის ხეირიანი უნდა ჰქონ-
დეს, რადგან ესენი მხოლოდ გარეგნობას შეეხება და
მაშა სადამე ადვილი შესასრულებელია, თუ კი აქტორი
არ დაიზარებს და ხალხის ყურადღებას კრძალვით მოექცევა.

ვ.—ია.

რ ე ტ ე ა ტ რ ე ბ ი

I

მეგობრებო.

* * თუ მეგობარი გეპს, ცოლს ნუ შეირთავ—და თუ
შეირთე—მეგობარს დაქშორდი. თორემ შენი მეგობარი ეტყება,
რომ შენი ცოლის გულში უჯრო დიდა ადგილი დაიჭიროს და
ეს—ძალიან საშიშია.

* * მეგობარმა რომ გითხრას ამა-და-ამ ადგილს მაგ.
მარჯვნივ გავისეირნებთ შედა შენი ცოლით—ნუ ენდობი, თორემ
„მარჯვნივის“ მაგიერ მარცხნივ წაიყვანს, და უკუღმა სიარულში
ადვილია წაქცევა.

* * თუ მშვიდობიანი ცხოვრება გიყვარს და შენმა ცოლ-
მა დაიწუოს შენი მეგობრის ქება და იმისი ღირსების აღწერა—
გადაიკარგე ისეთ ალაგს, სადაც არც გინდობენ და არც არა-ვის
ინტობ; იქ ვერაუნი გაიციანებს შენს რქებზე.

II

* * * დედათა სქესმა უჩვენოდაც კარგათ იცის სად როგორ მოიქცეს, ამისათვის მამათა სქესს ვერტუვი ორიოდ სიტყვას.

თუ გინდა ქალმა შეგიძულეს—თავი შეეყვარებულად ახვენ და სშირად ელაშარაკე შენის გულის გრძნობებსე.

III

ფულზე.

* * * თუ არ გინდა რომ ქვეყანაზე გამოშარავდე — ასლად გამდიდრებულს ფულს ნუ ესესხები.

* * * თუ გინდა, რომ კარგს ამხანაგს, მეგობარს დაქშორ დე—ფული ისესხე იმისგან ან ასესხე.

* * * თუ ძალიან გაჭირებაში ჩავარდი და გინდა, რომ მეგობრები მაიანც არ დაჭვარგო—არც ერთს მათგანს ფული არ ესესხო: არც გასესხებენ და თვითონაც დაგშორდებიან.

* * * ესლანდელი მეგობრობის სამძლვარი ოქრო და ვერცხლად; ესენი გამოგელან?—შენ მეგობარს სმა აღარ გასცე, თორემ ამით დიდს შეურაცყოფას მიაყენებ.

IV

სამსახურის კაცებს

თუ გინდა სამსახურში დასწინაურდე—რა წამს მისვიდე სამსახურში, აიდე კალაში ხელში, მიუჩქე სტოლს და, თუ გინდა, სულ ნურათურს კაკეთებ, ოღონდ, როდესაც შენმა უფროსმა ასლას გამოგაროს დაიწუე ჟდანა. ამასთან არ დაგავიწყდეს, რომ თუ უფროსმა რამე სასაცილო ამბავზე დაიწუოს ლაშარაკი—დიდის მოწიწებით დაუგდე ყური და როდესაც გაიცინოს (უსათოვოდ გაიცინებს იმიტომ, რომ თავის აზრით, ის გიმტყინებს თავის თავ-მდაბლობას) შენც სულელივით გაიდრივე. ამასთანა

შემთხვევაში სულელური გადრეწვა რამდენიმე, კიბეზე აჯახტუნებს; მაგრამ უკვლავ ამას ისა სჯობს, რომ ის სან-და-სან გაჭირვებულად დაიხსნას სოლმე!.. — ეს იცოდა, თუ სხენებულს სიკეთეს ნახავს შენში — ძლიან სშირად ჩავარდება გაჭირვებაში და რამდენჯერაც გამოიხსნის — იმდენ ფებს ასდგამ წარმატების კიბეზე... თუ კერძო ერთ რჩევას ვერ შეასრულებ — სამსახურს თავი დაანებე... თუ სხვა სამსახურში იმთავი რამე აღგიდს — იქ თავი აღარ დაანებო — სანამ არ გაგაგდებენ.

ალექსანდრე გიკვილია.

კვირიდან-კვირამდე.

◆ ამერიკელები გასაკვირველი წაღწიან, ერთმა ამერიკელმა მოიგონა საშუალობა თუ როგორ უნდა გადაიხადონ სახლის ქირა. ამ პატრონმა დაბეჭდა გაზეთში შემდეგი განცხადება: „ვინც გამოიგზავნის 20 ჰქენიგს, მე შევაცუობინებ თუ როგორ ადვილად შეიძლება ფულის შოვნა სახლის პატრონის დასაკმაყოფილებლად.“ რასაკვირველია ბევრმა გამოუგზავნა ოც-ოცი ჰქენიგი, გამოგზავნილი ფულებით გაუსწორდა თავის სახლის პატრონს ქირაში და გამოგზავნელებს მისწერა: „თქვენც ისე მოიქეცით, როგორც მე“ — ო.

◆ ინგლისის გაზეთები ძალიან გართობილი იყვნენ შემდეგ ამბავზე ლაპარაკით: შეერთებული შტატების კონსულათი ნამყოფი ბ. ბადომ უამბოთ შემდეგი შემთხვევა: როდესაც გენერალი გრანტი თავის მოგზაურობის დროს, მოვიდა ლონდონში — კოროლევამ დაჰპატიჟა თავისი ცოლით სადილოთ. გრანტის ცოლმა გადაწყვეტილი გამოუცხადა მოპატიუებით, რომ თუ ჩემს შეილსაც არ დაჰპატიუებთ, არც მე წამოვალ. სასახლის მწლებლებმა ბევრი ფიქრის შემდეგ გადასწყვიტეს, რომ შეილიც დაეპატიუნათ. სადილი გაშალეს მაგრამ ლენარალი თავის ცოლით მიიპატიუეს კოროლევას სტოლზე და შეილი — სასახლის მწლებლების: აფიცრების აღიუცანტებისა და სხვ. სუფრაზე, ახალგაზდა „უეს“ — მა მოახსენა: „მე დარწმუნებული ვარ, როდესაც სადილოთ შეპატიუება ვინმე, სასადილოთ უსათოვოდ იმისთან ვზივარ წოლმე და ეწლავ

ისე მოექცევი: ან კოროლევასთან, ერთად ვისადილებ; ან არა და სულაც არა ვჭამ სადილსაო. ამაზე მიჭმართეს იმის მამას, მაგრამ მამამაც შვილის მხარე დაიჭირა. მეტი ღონე არ იყო კოროლევასათვის უნდა მოეხსენებინათ. ამაზე კოროლევამ ბრძანა: თუ კი ავრე ძალიანა ჰსურს ჩემთან დღეობა—მო-ბრძანდესო... ესლა ზოგი ამბობს რომ, გრანტის შვილი უზრდელი ყოფილა, რომ სასახლეში მიღებული წესი დაარღვია, ზოგი ამბობს, გრანტის შვილს უსწავლებია ინგლისელებსათვის—დაპაციუებული სტუმრების მიღებაო, ზო-გი რას ამბობს და ზოგი რას. მე ვამბობ რომ დესი „ყოჩაღი ბიჭი“ ყოფილა

წ გ რ ი ლ მ ა ნ ი

* * * ერთმა მოსუტეულმა ინივლა სასამართლოში: ჩემი შვილები არ მინახვენ, ერთ ლუკმა ჰურს არ მაწვდიანო და ბოლოს და-უმატა: როცა მოკვდები რა იმედი უნდა მქონდეს, რომ იმით დამ-მარსონო! მსაჯულმა გადასწევიტა, რომ შვილებს უნდა შეეხანათ ეს მოსუტეული და გარდაწყეტილების შემდეგ უთხრა მოჩივარს: თქენს დამარსვაზე ვერ ვერაფერს ვეტყვი თქვენს შვილებს, იქნება დაგმარსონ, ვინ იცის, და თუ არ დაგმარსვენ—სახივარი შემო-იტანეთ.

* * * ერთ ჟარის კაცს ტრახანობა ძალიან უყვარდა. ზოგჯერ იქა-მდის გაერთობოდა ხალხე სინტრეში, რომ არ იცოდა რას ამბობდა და რას არა.—ამ ვაჟბატონმა ერთსეუ დაიდო სხალსე ხელი და თავ მოწონებით სთქვა:

აა ამ ხმალთ ომიანობის დროს სამი თათარი ერთად მოე-გალ და მარჯვენა ხელები დაგაჭერო!

— რატომ თავები არ მოსჭერო, უმასუსეს ამხანაგებმა.

— ბარემ მეც კი მინდოდა თავების დაჭრა, მაგრამ რაღა უნდა მექნა, რომ თავები უკვე მოჭრილი ჰქონდათო! მიუგო ტრა-ხანამ.

* * * ერთმა წვერ-უღვაშ მოხარსულმა გამოძიებულმა მიქმართა გამოძიების დროს ერთს „რასკოლნიკს“: თუ შენი წვერები გწამს, თუ სინიდისი უფრო მეტი გაქვს წვერებზე — მართალი სთქვიო.

— ბატონო! თუ ქვენ სინიდისს ჰსომავთ წვერებით, მაშ თქვენ სულ უსინიდისო ბრძანებულხართ — მიუგო „რასკოლნიკმა.“

„იუბტრის ფოსტა.“

თელა... ვი. გ. ბურ.—ქეს. თქვენს წერილს დასტუბია თქვენი ბრძენთა—ბრძენობა... ნეტავი იმას, ვისაც თქვენისთანა მასწავლებელი ჰქვავს...

ჩვენ წყალში თევზს არ ვაფასებთ, ამისათვის არც „ჭკო“, — არც „არა!“

წერილის პასუხად გ. თუმი... შვილს.

ესლა გვიან არის: არც დრო გვაქვს და არც ადგილი, რომ პასუხი მოგცეთ. კარკად გცოდნიათ რომ ეს ნუმერი უკვე ამოწუბილი იყო... ამისთვის დერ-დერობით წაიკითხეთ „ივერიის“ წარსული წლის № 102: აი, იქ რასა სწერენ: „კაცის გაბზაბრუება თვისებაა სულელისა. პირ-ფერობა თვისებაა მონისა“.

რედაქტორი-გამომცემელი გ. აბაშიძე

გ ა ნ ც ხ ა ღ ე ბ ა ნ ი

საქმეველ-კვირალ სალიტერატურო და სამხატვრო გაზეთი.

„თეატრი“

გამოვა 1887 წელს იმავე პროგრამით და შინაარსით როგორც აქამდე, წლის ბოლოს გაზეთი თეატრიდან შესდგება ორი დიდი წიგნი, რომელიც შეიცავს 1664 გვერდს.

თეატრში დაიბეჭდებიან სხვათა შორის: მოთხრობანი, როგორც ორიგინალური აგრეთვე საუკეთესო უცხო თხზულებათა თარგმანი, ჰიესები, ანექდოტები, მოხსენებული სატყუები, გასართობები, საღმრთო ლექსები, სამატემატიკო გამოცხადება, ანდაზები კრიტიკა, ბიბლიოგრაფია, რეცენზიები და სხვა და სხვა...

რადგანაც აქამდე სოფლებში მატულობს რიგსეი სტენის მოყვარეთა, ამისთვის რედაქცია თავის მოვალეობათა ქრანს დაჰქმეოფილოს მათი სურვილი სტენსე ადვილად წარმოსადგენი ჰიესების ბეჭდით.

გაზეთ თეატრში მოხაწილეობას მიიღებენ ჩვენი საუკეთესო მწერლები.

რედაქციას უკვე აქვს რამდენიმე ახალი ორიგინალური თხზულება ჩვენის გამოხსილის მწერლებისა.

წლიური ხელის მომწერნი წლის დამლევს მიიღებენ საუკეთესო ოქროს ვარაყიან უდაში შეკრულს დიდ წიგნს, რომელშიც იქნება არა ნაკლებ სამი კლასიკური ჰიესისა და რომელიც ელირება არა ხელის მომწერთათვის ორი მანეთი.

ფასი გაზეთი თეატრისა: ერთი წლით 5 მ. ნახევარ წლით 3 მ.

რედაქციის კანტორა არის ოქრომჭედლების ქუჩასე № 48. (სუმიხარისი ჰირ-და-ჰირ.)

ადრესი გარემე ხელის მომწერთათვის:

Тифлисъ. Контора редакціи гзаеты „ТЕАТРЪ“.
Серебряная ул. № 48 (противъ Семинаріи).